

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิชาการ งานวิจัยนวัตกรรม ภายในองค์กร ครั้งที่ 2 เรื่องการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ดูแลช่องปากผสมฟลูออไรด์เพื่อป้องกันฟันผุ ในวันที่ 4 มีนาคม 2565

ณ ห้องประชุมกำธร วัชรวิทย์ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมอนามัย

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2565 สำนักทันตสาธารณสุข ได้จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิชาการ งานวิจัยนวัตกรรม ภายในองค์กร เรื่องการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ดูแลช่องปากผสมฟลูออไรด์เพื่อป้องกันฟันผุ ตามแผนขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 2.4 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO) โดยทันตแพทย์หญิงวรางคณา เวชวิชี ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข เป็นประธานในการประชุม และมีนายอภิวิชญ์ คำเกลี้ยง นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ทพญ.วรางคณา เวชวิชี
ผู้อำนวยการสำนักทันต
สาธารณสุข

นายอภิวิชญ์ คำเกลี้ยง
นักวิทยาศาสตร์การแพทย์
ชำนาญการ

พิษของฟลูออไรด์
จากข้อมูลสำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, (2563) ภาวะเป็นพิษจากการได้รับฟลูออไรด์มากเกินไป เกิดได้ 2 แบบคือ
2. การเกิดพิษชนิดเรื้อรังเป็นการได้รับฟลูออไรด์ในปริมาณสูง แต่ไม่ถึงระดับเกิดอาการเป็นพิษอย่างเฉียบพลันแต่เป็นการได้รับต่อเนื่องเป็นเวลานาน ๆ จะมีผลต่อกระดูก และฟัน เช่น การกลืนยาสีฟัน อาการที่พบบ่อยมี 3 อาการ ดังนี้

2.1 ภาวะฟันตกรกระ (Dental fluorosis) ได้รับมากกว่า 2 เท่าของระดับที่เหมาะสม (0.05-0.07 mg/kg) ก่อนอายุ 5 ปี มากกว่า 1 ppm.

ระดับน้อย ระดับปานกลาง (moderate) ระดับรุนแรง (severe)

ภาพแสดงลักษณะฟันตกรกระที่ระดับต่างๆ

ผลเสียจากการได้รับฟลูออไรด์ในปริมาณที่ไม่เหมาะสม

1. การเกิดพิษชนิดเฉียบพลันเป็นการได้รับปริมาณฟลูออไรด์สูงในครั้งเดียว เช่น การหยิบฟลูออไรด์ทานครั้งละมาก ๆ การกลืนฟลูออไรด์ความเข้มข้นสูง อาการที่พบได้บ่อยมีตั้งแต่คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องเสีย จนกระทั่งเสียชีวิตได้
2. การเกิดพิษชนิดเรื้อรังเป็นการได้รับฟลูออไรด์ในปริมาณสูง แต่ไม่ถึงระดับเกิดอาการเป็นพิษอย่างเฉียบพลันแต่เป็นการได้รับต่อเนื่องเป็นเวลานาน ๆ จะมีผลต่อกระดูก และฟัน ทำให้เกิด
 - ภาวะฟันตกรกระ (Dental fluorosis) ได้รับมากกว่า 2 เท่าของระดับที่เหมาะสม (0.05-0.07 mg/kg) ก่อนอายุ 5 ปี มากกว่า 1 ppm.
 - เกิดภาวะ Fluorosis ที่กระดูก (Skeleton fluorosis) ได้รับฟลูออไรด์มากกว่า 8 ppm. ตลอดชีวิตและไตถูกทำลาย

การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ผสมฟลูออไรด์เพื่อการดูแลช่องปากอย่างปลอดภัย

การใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ไม่จำกัดเฉพาะคนที่มีฟันผุเท่านั้น แต่ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์สามารถใช้ได้กับทุกคน เพื่อป้องกันฟันผุ สำหรับคนที่มีฟันผุในช่องปาก ฟลูออไรด์ในยาสีฟันจะลดการลุกลามของรอยผุ และลดความเสี่ยงการเกิดรอยผุในฟันซี่อื่น ๆ มีข้อแนะนำในการใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ ดังนี้

1. อ่านฉลากก่อนซื้อยาสีฟันทุกครั้ง ควรเลือกยาสีฟันที่ฉลากระบุความเข้มข้นของฟลูออไรด์ตั้งแต่ 1,000 ppm ขึ้นไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันฟันผุ
2. บีบยาสีฟันในปริมาณที่เหมาะสมการใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อาจมีผลข้างเคียงในเด็กที่กลืนยาสีฟันในระหว่างแปรงฟัน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กได้รับฟลูออไรด์มากเกินไป และเพิ่มความเสี่ยงของการเกิดฟันตกรกระ
3. ไม่ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารหลังแปรงฟันอย่างน้อย 30 นาที เพื่อให้ฟลูออไรด์อยู่ในช่องปากให้นานที่สุด
4. สำหรับเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุสูง ทันตแพทย์อาจพิจารณาให้ใช้ยาสีฟันที่มีความเข้มข้นของฟลูออไรด์มากกว่า 1,000 ppm โดยผู้ปกครองเป็นผู้แปรงฟันและดูแลเด็กไม่ให้กลืนยาสีฟัน